УДК 659.1
Кочнова І.В.[1], Тріус О.К.[2]
[1] старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ФЕУ-412 НУ «Запорізька політехніка»

СОЦІАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА РЕКЛАМА В УМОВАХ ВІЙНИ

Життя кожного українця змінилось з початком повномасштабної збройної агресії Росії проти України 24 лютого 2022 року та введенням в країні воєнного стану. В умовах жорстоких бойових дій Україна першочергово зосередилася на забезпеченні обороноздатності своїх військ, організації отримання допомоги від міжнародних партнерів, відновленні інфраструктури, постраждалої від війни, забезпеченні житлом і матеріальною підтримкою населення, яке постраждало внаслідок конфлікту, а також на підтримці відносно стабільної роботи економіки та вирішенні інших соціально-економічних, політичних і культурних проблем. А чи доречною є реклама під час війни?

З нашої точки зору, нових акцентів і пріоритетів має набувати й соціальна реклама, що повинна оперативно і гостро реагувати на виклики сучасності (хоча й досі в Україні не прийнятий Закон «Про соціальну рекламу» (розроблений лише проєкт), що визначав би правові засади її функціонування).

Як відомо, соціальна реклама – вид реклами, що охоплює суспільно корисну інформацію, спрямовану на розвиток особистості та суспільства, на популяризацію загальнолюдських цінностей, здорового способу життя, інклюзивного суспільства, на охорону природи, збереження енергоресурсів, профілактику правопорушень, на забезпечення державного суверенітету, безпеки та оборони, патріотичного виховання, освіти, науки, культури, фізичної культури, спорту, історії тощо, розповсюдження якої не має на меті отримання прибутку та/або не спонукає виборців голосувати за або проти певного суб'єкта виборчого процесу.

Значення соціальної реклами зростає в часи міжнародних конфліктів, воєн або радикальних змін у житті окремих країн, наприклад: Перша та Друга світові війни, російсько-українська війна. Уряди воюючих держав розуміли, щоб виграти війну, замало лише військової міці, насамперед потрібно спочатку завоювати душі свого народу, підняти його бойовий дух.

Патріотична реклама – це один з напрямків соціальної реклами, за допомогою якої, ми маємо можливість привертати суспільство до потреб наших

захисників та захисниць, і загалом доносити про їхню роль у нашому житті. Можемо сказати, що на сьогоднішній день, одним з проявів патріотизму українського суспільства є захист рідної країни. Соціально-патріотична реклама має на меті об'єднати суспільство, популяризувати українське, поширювати ідеї, які є важливими для країни, закликати громадян до активних дій, які будуть приносити користь державі

Особливого значення набуває соціально-патріотична реклама з таких традиційних напрямків як «Волонтерський рух», «Телефон довіри», «Соціальна підтримка сиріт». Серед ідей, які хоче вона донести є такі, як патріотичний настрій, визнання жертв та героїзму, збір коштів та підтримка, а також волонтерство. З приводу останнього, то він набув надзвичайного піднесення в Україні. Життєво важливими напрямками волонтерського руху стало приготування та роздача безкоштовного харчування; збирання коштів на потреби ЗСУ, збирання необхідних речей для постраждалих від окупації, обстрілів тощо.

З самого початку війни в Україні поширювалися сюжети, які чітко показували окупантам, що їх тут не чекають і не будуть. Наприклад, такі: «Путин проиграл. Весь мир с Украиной! Русский солдат, уходи без крови на руках!», «Русский солдат! Вместо цветов тебя ждут пули. Уходи!». Потім пішла хвиля підтримки окупованих міст і українських військових: «Херсон – це Україна», «Ми на нашій землі! За нами правда і перемога!». Також поширювалися заклики щодо закриття неба над Україною, подяки хоробрим воїнам ЗСУ, необхідність порятунку домашніх тварин з зони бойових дій, дотримання норм безпеки тощо.

У серпні 2022 року український ветеранський фонд запустив інформаційну кампанію «Я – ветеран». На українських вулицях з'явилися білборди з фотографіями українських захисників і захисниць. Вони одягнені в військову форму, тримають у руках зброю і готові захищати Україну. Ця соціальна акція має змінити уявлення суспільства про те, що ветерани – це лише люди похилого віку з орденами та медалями. Ветеранами можуть бути також і молоді люди, які захищають свою країну від російської агресії.

В умовах війни значно зросла роль нового виду соціальної реклами, що реалізує таку модель як соціалізація через заборону. Одним із прикладів такої реклами є реклама-застереження з псом Патроном на білбордах, яка попереджає про поводження з вибухонебезпечними предметами: «Пес Патрон застерігає! Не чіпай! Позвони 101». На жаль, поява зразків соціальної реклами такого змісту є досить прикрою, але, разом із тим, життєзберігаючою потребою часу, залишається і буде залишатися актуальною практично для всієї України.

Вкрай важливою є і популяризація соціальної реклами, спрямованої на підвищення обізнаності суспільства про проблеми людей, які внаслідок війни

стали інвалідами, а також про проблеми малозабезпечених верств населення, кількість яких значно зросла внаслідок воєнних дій.

У наш час, поширення соціально-патріотичної реклами свідчить про підвищення патріотичних почуттів та єдності у суспільстві. Загалом, вона звертає увагу на важливість мови, традицій, культури, армії. Патріотизм – є одним з головних чинників сьогодення. Одним з його проявів – це захист рідної землі у надскладні часи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гусаченко В. «Зовнішня реклама в Україні в умовах воєнного стану» , 2022 р. URL: https://eba.com.ua/zovnishnya-reklama-ukrayiny-v-umovah-voyennogo-stanu/.
2. Закон України «Про рекламу». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3136-20#Text.
3. Карпова І.Г. «Соціальна реклама в Україні в умовах воєнного стану», 2022 р. URL: https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8710/1/Соціальна%20реклама%20в%20Україні%20в%20умовах%20воєнного%20стану.pdf.
4. Лавренко Д.Д. «Вплив соціальної реклами на глядачів в умовах війни», 2023 р. URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d3400454-c342-4bf8-b235-3522c58bd25b/content.
5. Мороз І. «Соціальна реклама в часи війни: особливості висвітлення в підручниках історії». URL: https://lib.iitta.gov.ua/731865/1/Мороз_І_PSP_tezy_2022 р.pdf.
6. Осаула В.О. Патріотична реклама в Україні: відповідь на виклики часу. URL: http://surl.li/txihz.
7. Фурдат О.Ю. Створення соціальної реклами на патріотичну тему. URL: http://surl.li/ufmxr